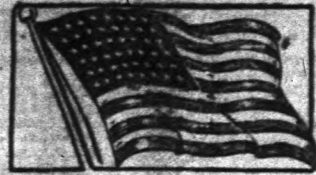

A legnagyobb és legnépszerűbb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

SZABADSÁG

LIBERTY

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Ercsi Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer

NO. 122. SZÁM.

THIRTY-FOURTH YEAR.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, szombat, 1924 május 24.

HARMÓNHEGYEDIK ÉVFOLYAM.

EGYES SZÁM ÁRA 2 ÖRNT

GYŐZTES ELLENFELEI SEGÍTSÉGÉT KELLETT KÉRNIE POINCARÉNAK

A frank árfolyamának megmentéséhez Herriot-nak, a radikális szocialista párt vezérének megnyugtató nyilatkozatára volt szükség. — A nyilatkozat elhangzott. — Herriot elvből magára vállalta a kormányalakítást. — A bal oldali pártok vezéréivel megkezdte a kormányalakítási tanácskozásokat. — A frank árfolyama megszilárdult.

PARIS, május 22. — Edouard Herriot, a francia radikális szocialista párt vezére tegnap konferenciát tartott Millerand közváltásának elnökkel s azon voltaképpen elvállalta a bal oldali pártok támogatását új kormány megalakításának feladatát. Franciaország jövő miniszterelnöke ugyancsak kijelentette, hogy az államháztartás egyensúlyának megszilárdítását minden lehetséges francia kormányzat legfőbb kötelességének tekinti. A nyilatkozat hatására a frank megállt esésében.

meghívja magához. Az elnököt és Poincarét a legnépszerűbb gazdasági a frank árfolyamvesztésére, amely a választások lezárása óta folytonossá vált. Poincaré miniszterelnök és Millerand pénzügyminiszter, akik június elején már távoznak állásukból, mindketten jelen voltak. Millerand elnök hivatalában, a mikor Herriot vezérkarának Paul Painlevé volt miniszterelnöknek társaságában megkezdte.

Marsal így arra sűrgette, a jövő kabinet valószínű tagjait, hogy világos, félreérthetetlen nyilatkozatot tegyenek pénzügyi politikájukról. Herriot azt válaszolta, hogy ő és politikai barátai nem beszélhetnek ma még arról, hogy a kormányzatnak milyen nyilatkozatot kell tennie. — A bal oldali pártok vezéréivel való tanácskozásokra volna szükség. A radikális szocialista többségi párt nevében azonban már így is eleve leszögezte, hogy a párt ragaszkodik a franciák szellemi jelenlegi szigorú egyensúlyához és ellenőrzéséhez.

Herriot ma már a bal oldali pártok vezéréivel tanácskozik s minden valószínűség szerint rövidesen nyilvánosságra hozza, hogy véglegesen elfogadta a miniszterelnöki állást s hogy kiket választott maga mellé miniszterül.

A pénzügyminiszter kifejtette, hogy Franciaország a Poincaré kormány politikája alapján határozott biztosítékot adott a külföldi bankároknak, különösen az amerikai Morgan cégnek a frank megszilárdításához nyújtott segítségért. Ezek a külföldi bankörök, a távozó miniszterelnök és pénzügyminiszter szerint, bizalmatlansággal fogadták a bal oldali pártok körében elhangzott s a bal oldali sajtóban közzétett nyilatkozatokat.

Frigyes Vilmos gazda-iskolába iratkozott be

Ehátározta, hogy kiterjedt szilvási birtokainak jövedelméből fog élni.

BOROSZLÓ, Németország, május 22. — A volt német trónörökösöri, Frigyes Vilmosról, megint érdekes hír érkezik Németországból.

A legújabb hír az, hogy elhatározta, hogy a boroszlói gazdasági akadémiába iratkozott be, hogy a gazdaságot minden ágában tudományosan készülségre tegyen szert.

A német gazdasági iskolák elrendezésére és számokra mintegy százötven évtizeddel ezelőtt Németországban éppen azért, mert a földesurak tetemes száma rájött arra, hogy a föld megművelésénél nagyon fontos, hogy az a tudományos elvek szerint elvégzendő legyen. A földnek rendszeres és okos kihasználása a hozadékot is alaposan megnöveli. E tekintetben a német gazdasági iskolák először nem használták ki annyira, mintha a föld, rendszer nélkül művelik a földet.

Frigyes Vilmosnak a szilvási és környékén óriási birtoka van s minthogy rájött arra, hogy egyházzal nem kerülhet a földre és politikailag sem érvényesülhet, elhatározta magát arra, hogy mint földesur birtokait maga megélhesse.

Frigyes Vilmos szörnyűségek kíséretében a napokban autót ment Boroszlóba, hogy az egyetlen nyári tanfolyamára mint rendes hallgató beiratkozzék. Megjelenése egyáltalában nem okozott feltűnést és egy seppelt sem bántak vele különösebben, mint akármelyik egyetemi hallgatóval.

A DIAKKISASSZONYNAK HALÁLOS BALESETE.

COLUMBUS, O., május 22. — A 20 éves Dorothy Allison bridgeporti (O.) illetőségű leány, a delawarei Ohio Wesleyan Egyetem hallgatója szörnyű baleset áldozatává vált, amelyen táncmulatságra járt, amelyen táncmulatságra járt, amelyen táncmulatságra járt, amelyen táncmulatságra járt, amelyen táncmulatságra járt.

KISEBB LESZ A KATONAI BÓNUSZ 25 SZÁZALEKKAL

A kötvény névértékét végleges megállapították a biztosítási szakértők.

WASHINGTON, május 22. — A kizsárolt katonák bónuszáca, dacára, hogy óriási és örvendetes meglepetést keltett ország-szerte, különösen a közvetlenül érdekelt veteránok és azok családtagjai körében, mégis némi csalódást fog okozni, amennyiben a veterán iródban működő hivatalos szakértők megállapították, hogy az az összeg, amelyre igényt tarthatnak, egyötöddel lesz kisebb, mint amilyenre az előzetes számítások alapján jogot formáltak.

Ennek oka a javaslatban említett 25 százalékos hozzáadás. A tervezet szerint ugyanis egy kötvénynek a biztosítási névértéke olyan összeg lesz, amely összegre szóló biztosítást bármely standard életbiztosító társulat kiállitana olyan fizetés ellenében, amelyre a katonák szolgálatuk alapján igényt tarthatnak.

A kötvény névértékét ugyanis a szolgálattal napok összege alapján számítják ki. Ahányszor egy napot szolgált a katoná, az első hatvan nap leszámításával, ahányszor egy dollárra tartja meg igényt, mint alapösszegre és ez az összeg képezi viszont a számítás alapját abban, a tekintetben, hogy érte mekkora biztosítási kötvényt lehet vásárolni. A zavart az okozta, hogy úgy volt, hogy ehhez még huszonöt százalékos hozzáadást a katonák javára.

A lényeg az, hogy a katonák egyötöddel kisebb kötvényt kaphnak, mint amilyenre számítottak. Aki tehát szolgálati ideje alapján, a régi számítás szerint mondjuk három ezer dolláros kötvényt vár, az tényleg csak kétezerháromez dolláros kötvényt fog kapni.

BELEFULLADT A HALÁSZ A WINGFOOT TÖBBA.

AKRON, O., május 22. — Harry Krakendall 33 éves cantoni lakos kis csónakból halászt a Wingfoot tóvon. Közben a hullámok felborították a csónakot, amelyen táncmulatságra járt, amelyen táncmulatságra járt, amelyen táncmulatságra járt, amelyen táncmulatságra járt.

Nem hagyta el a sülyedő hajót a hős kapitány

Anthony L. Lawrence clevelandi hajókapitány és két társa elmerültek a hajóval.

SAULT ST. MARIE, Mich., május 22. — A Michigan tavon a nagy viharban elsüllyedt az Orinoco teherszállító hajó. A nagy tavak tragédiái között kevesen olyan megrázó, de emellett felemelő van, mint az Orinoco tragédiája.

Egyel a hajóval a tó fenekére került Anthony L. Lawrence kapitány, továbbá a főépítész, Joseph Wurtz, valamint a kormányos, Hugh Gordon. A három hős inkább meghalt, sem hogy a két mentősnek túlterhelésével esetleg pusztulásba döntse a hajóról menekülő tizenhét embert és egy asszonyt.

NEW JERSEYBEN IS TERJED A VESZETTSÉG.

TRENTON, N. J., máj. 22. — Az állami közegészségügyi hatóság szerint a veszett kutyák New Jerseyben is egyre nagyobb számban kezdik veszélyeztetni az emberekét. Tizenöt városban végzett vizsgálat szerint az elmúlt évben 253 embert martak meg veszett kutyák, vagy legalább is ennyit kezelték városok köztösségén. Azt ajánlják majd az állami törvényhozásnak, hogy a kóbor kutyákat irtásuk a rendőrség feladatává, a követelje meg a törvény, hogy mindenki tegyen szakszerűségeit, hogy megölje a fűt, ha a rendőrség értesíti a dolgról. — Ugy az első, mint a második levél tanult ember kezírása.

ELHÖDÍTOTTA A BANKÁR NEJÉT A MOZISZINÉSZ.

HOLLYWOOD, Cal., május 22. — Dr. Woodward B. Mayo, a jeles orvos válogott indított a felesége ellen, akit a perirat szerint elhódított tőle Lew Cody, a mozhiszinész, amióta Mrs. Mayo is mint mozhiszinész akar felülni.

VÉRES POGROMOK DULNAK AZ UTÓDÁLLAMOK FÖLDJÉN

BUDAPEST, május 22. — A véres és kegyetlen zsidóüldözések és pogromok az elmúlt napok folyamán még borzalmasabb arányokat öltöztek az elszakított területeken, Erdélyben és Horvátországban.

Román fascista diákok ostrom alá vették a Balásfalváról Kolozsvár felé haladó vonatot, megtámadták a zsidó utasokat s több, mint százat súlyosan megsebesítettek.

Erdélyből érkezett táviratok szerint az egyik zsidó utas torokt vágták át; más utasokat a mozgó szerelvény kocsiainak ablakain át dobáltak ki.

Brassó városában, egy hírlik, szintén több, mint száz sebesültje van a román zsidóüldözéseknek. Brassóban a pogrom, állítólag, akkor kezdődött, amikor a zsidók összegyűltek a zsinagógában, hogy felsőbb parancsra megünnepeljék egy román nemzeti ünnepet. Számos sebesültet kórházba szállítottak, ahol kettő közülük már meghalt.

Hasonló antiszemita mozgalomok és pogromok folynak, állítólag, Zágrábban is. A horvátországi zsidóüldözések méretéről még nem érkeztek pontos számszerű jelentések.

A NÉMET KÖZTÁRSASÁG MADDÖNTÖ CSATÁJÁT VIVJA AZ ÚJÁÉLEDO CSÁSZÁRSÁGGAL

A Dawes terv elfogadása körül támadt harcban a monarchista elemek mérkőztek össze erejüket a republikánusokkal. — Meghiúsult a császárpartí tamadás.

A MARX-KORMÁNY MEGTARTJA HIVATALAT.

A német polgári közép-pártok nem voltak hajlandók Tirpitzre bízni a kancellárságot s a nacionalisták meghátráltak.

BERLIN, május 22. — A Dawes-terv elfogadása körül kialakult harcban voltaképpen a német közársaság döntő csatáját vívja meg a császárpartí. A küzdelem igazi lényegéről von Tirpitz, a szigorított tengerellátó háború kezdeményezője rántotta le a leplet. A császárpartí hajóhad tengerparterre a nacionalista párt támogatásával nyitott kampfutót a kezét a birodalmi kancellárságra, a legmagasabb német hivatal felé.

MEGGYILKOLTÁK AZ ELRABLÓI A GYÁROSNAK FIÁT

Az apa kész volt a követelt váltságdíj megfizetésére, de nem jöttek a pénzért.

KIK A ZSAROLÓK?

A 10,000 dollárt követelő írást tanult emberre vall.

CHICAGO, május 22. — Jacob Franknek, a Rockford Watch Company órágyártásának elnökének tizenöt éves fiát, Robert Frankot elrabolták ismeretlen tettesek s megkötötték, mielőtt a követelt váltságdíj felvétele érdekében lépéseket tettek volna.

A fiu holttestét Rockford déli határára egy vasúti pályatest alatt levő esztornasóba gyömöszölték, bele a gyilkosok. Egy pályavizsgáló munkás akadt rá, aki nyomban értesítette a rendőrséget felfedezéséről.

Robert Franks szerdán délután tűnt el, amikor az iskolából hazafelé igyekezett.

Az elrablított levelet kaptak a szülők, akitől 10,000 dollár váltságdíjat követeltek. "Gyermekeiket elraboltuk, — így szól az üzenet. — Biztonságban van frizetünkben. Reggel többet fogunk hallani tőlünk."

TISZTA KEZÜ EMBER HARRY M. DAUGHERTY

Ilyen kijelentést tett a szenátus vizsgáló bizottsága előtt egyik volt hivatalnoktársá.

DAUGHERTY JELLEMES.

Nem hisz a Daugherty ellen irányuló vádakkban.

WASHINGTON, május 22. — A szenátus vizsgáló bizottsága, amely a Daugherty-kérdést akarja tisztázni, ma kihallgatta John W. H. Crimmet, aki együtt működött Daughertyval akkor, amikor ez az ismert ohioi politikus az igazságügyminiszterium élén állott.

Crim nagyon rokonszenvesen nyilatkozott Daughertyról s azt mondta, hogy évek óta folytatólag együttműködésük alatt sohasem tapasztalt olyan jelenséget, amely karakter szempontjából gyűnyessé tette volna a volt igazságügyminisztert.

Ahhoz igazán sok meggyőző adat kell majd — mondotta Crim a vizsgáló bizottság előtt — amíg én hajlandó leszek elhinni, hogy Daugherty Jess Smith utján törvénytelen uton jutott pénzhez.

Természetesen Daughertynek is meg voltak a maga hibái, de nekem az ugynevezett terhelo adatok helyességéről meg kell győződnöm, amíg való voltak elhiszem.

Arra a kérdésre, hogy miért vált meg az igazságügyminiszterium viselt tisztviselőtől, Crimnek ez volt a válasza: — Mert bizonyos dolgok nem a szám íze szerint történtek.

ÖREG EMBER VIGYÁZZON A SZERELEMBEN

Egyszerű csókért és ölelésért háromszázezer dollárt csaltak ki egy bostoni kereskedőtől.

NYOLCVANHÁROM ÉVES.

Csak csókot adtam, ölelést kaptam, védekezett az öreg.

CAMBRIDGE, Mass., május 22. — Edmund D. Barbour, aki 83 esztendő s akinek a kora logikus törvényéről fogva beszélnek a lábait, ma átvándorolt a Middlesex Superior Courtozhöz, ahol mint tanu beavallta, hogy egy jól sikerült "petting party"-ért, amelyben a másik szerepet Mrs. Daley töltötte be, 362,000 dollárt fizetett Daniel H. Cookley ügyvédnek Barbour, aki jónévi kereskedő Bostonban, azt is mondtotta, hogy eme "vézetes eset" óta sohasem tért teljesen magához s egyáltalában nem ismeri ki magát többé az életben.

Cookley és William J. Corcoran volt kerületi ügyész eljárt a vád, hogy jogtalan módon Barbourtól és másoktól 1914 óta nagy összegeket zsaroltak ki. Cookley nem alkalmazta ügyvédet a tárgyalásra, hanem saját maga vezérelte a szükséges jogi védelmet.

PEPPER SENÁTOR UJABB NEMZETKÖZI BÉKEBÍRÓSÁG TERVEZETÉT VETETTE FEL

Amerika szerepét alaposan körülírta ez, de különben követné a hágai tervezetet.

NAGYJABAN EGYEZIK A HARDING-HUGHES TERVELL.

Angliának összes gyarmataival együtt csak egy szervezete volna.

WASHINGTON, május 22. — Henry Cabot Lodge nemzetközi döntőbíróvá után újabb terv merült fel ilyen ifjúéremű létesítésére, amely leginkább abban különbözik a nem nagy pártfogásnak örvendő Lodge-féle tervezettől, hogy nem akar minden eddigi tervtől egészen elütött megvalósítani, hanem ragaszkodik a hágai békebírószág tervezetéhez és főleg, nyomon követi a Harding-Hughes-féle tervezetet, amelyhez utólag Coolidge elnök is hozzájárult.

ÚJ PÜSPÖKÖKET VÁLASZTANAK A METHODISTÁK

SPRINGFIELD, Mas., május 22. Brenton T. Badley, az indiai methodista mozgalom végrehátó bizottságának titkársát elcaltatta székelyhelyre, az itte ni methodista konferencián püspököket választották meg.

Eddig a konferencián vagy püspököket a megválasztásban állapodtak meg a delegátusok. Dr. Titus Lowe, a methodista missió tanácsának levezető titkársja, Dr. George B. Gross, a Du Paul egyetem elnöke és George A. Miller, a Central American Missio titkársja ugyan- csak püspök lett.

SAMUEL GOMPERS JÓNAK TARTJA A BEVÁNDORLÁSI TÖRVÉNY SZIGORITÁST

Szerinte két körülménytől függ az amerikai nép boldogsága: a bevándorlási törvény komoly betartásától és az adók csökkentésétől.

KIKEL AZ OLAJBOTRÁNY SZEREPLŐI ELLEN.

De még élesebben kikel a titokban működő kommunista propagandisták ellen.

WASHINGTON, máj. 22. — Samuel Gompersnek az American Federation of Labor elnökének az a véleménye, hogy a bevándorlási szigorító törvény szükséges, s amellyel azon az állásponton is van, hogy az amerikai nép nyugalmának biztosítására elengedhetetlenül fontos az adók leszállítása.

Ha ez megtörténik — írja Gompers egyik legutóbbi cikkében — akkor aztán minden rendben van. A bevándorlási törvény részben gazdasági, részben pedig hazafias alapon indokolja meg. Elég furcsa, de így van. Gazdasági érveléssel hozza fel, hogy Amerikának mai iparstruktúrája viszonyai mellett nincsen szükség a szakmanélküli bevándorlóra, hazafias érveléssel pedig azt mondja, hogy a bevándorló asszimilációjára a mai körülmények közepette nehéz dolog, ezért ajánlatosabb, ha tengerentúli marad.

